

AKROPOLITANEC

— ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET —

REŠITEV NI V
PROTITELESIH

PRAVICA GOVORITI
NA PRAVI NAČIN

NOTRANJA ČISTOST

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

TEČAJ PRAKTIČNE FILOZFIJE

30. 3. 2021, OB 20H

KLIKNI ZA DODATNE INFORMACIJE ALI PRIJAVO

CIKEL SPLETNIH PREDAVANJ S PREDVAJANJEM GLASBENIH DEL

GLASBENI GENIJI

10., 17. IN 24. 4. 2021, OB 10H

KLIKNI ZA DODATNE INFORMACIJE ALI PRIJAVO

AKROPOLITANEC

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

MAREC 2021 | ŠT. 66

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

01/25 11 487

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

02/620 32 40

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON-ČET 18h-22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitanec@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Prevajalka in lektorica: Klavdija Blažun

Grafična oblikovalka: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

• DRUŽBA: REŠITEV NI V PROTITELESIH	5
• ETIKA: PRAVICA GOVORITI NA PRAVI NAČIN	7
• DRUŽBA: ODLOČITVE, KI JIH SPREJEMAMO	8
• INTROSPEKCIJA: NOTRANJA ČISTOST	9
• UMETNOST: DAMA IN SAMOROG ~ O VZGOJI ČUTOV	11
• ZGODBA: LEBDENJE	14

Na naslovnici:

Artemidin kip v Louvru.

B E S E D A
U R E D N I K A

V tokratni številki Akropolitanca se večkrat srečamo z vprašanjem, kako se soočiti z nezdravim okoljem. Mislim, da je tema ne le aktualna, temveč tudi zelo pomembna.

Zdi se, da je vse več ljudi nezadovoljnih in nezaupljivih. Temelji družbe se rahljajo in marsikdo se zaskrbljeno sprašuje, kako bi stanje lahko izboljšali.

Vsakdo z zdravimi nazori, z željo po zdravih odnosih in s svojimi poskusi udejanjanja tega v vsakdanjem življenju kmalu ugotoviti, da je njegov idealizem vpet v svet, ki pa ima svoja, velikokrat nasprotujoča, gibala. In ko se poleg tega še zave, da je del manjšine, lahko začuti nemoč ali stisko. Kajti postavi si vprašanje, kolikšen je lahko posameznikov prispevek k bolj zdravi družbi? Ali se je vredno truditi?

Kakšne možnosti imamo na razpolago? Silovito se spopasti z mogočno "pošastjo" ali pa se ji ukloniti in se ji pridružiti. Prvi poskus nam lahko brez večjih rezultatov prinese mnoge udarce, morda na socialnem področju, drugi pa otopi našo dušo ...

Tudi tukaj mislim, da ne obstajata le dve skrajnosti in da je treba poiskati srednjo pot. Če v nas bije zdravo srce idealizma, ga nikakor ne smemo izdati. Če želimo spremembe, pa se moramo nanje pripraviti. Te vedno zahtevajo določene bitke in izgube, vendar ne smemo pozabiti, da vse to daje hkrati tudi možnost za nove pridobitve.

Naš mali prispevek morda res še ne bo spremenil sveta na bolje, lahko pa k temu pripomore. In to je nujno. Kajti brez nič ni nič. Če nihče ne bo ščitil in zastopal zdravih nazorov, tudi ne moremo pričakovati zdravega stanja.

Da bi se izognili jezi in drugim pretežkim čustvom, nam lahko pomaga razumevanje, da so vsa neustrezna ravnanja v prvi vrsti odraz nezrelosti. Ljudje se razvijamo in kot kaže, smo v splošnem, ne glede na število gub na obrazu, še v infantilni fazi, daleč od modrosti. Naša družba je le odraz tega. Kako naj bi človek zameril nevednemu? Ne smemo si stvari vzeti preveč k srcu, podobno kot otrokovih napak še ne jemljemo tako resno.

To pa nikakor ne pomeni, da je treba dopuščati, kar je protinaravno in razdiralno. Če se namreč pred primitivizmom zgolj umaknemo ali ga celo sprejmemo, po tihem sporočamo, da se z nečastnimi sredstvi lahko doseže karkoli. Jasno, da to ni dopustno, zato se je grobosti treba postaviti po robu.

Dvomim v neposredno razlago nastavljanja drugega lica. Prej mislim, da je treba ščititi vse, kar je dobro in lepo, treba se je odzvati, vprašanje je le, kako.

Platon je učil, da na krivico ne smemo odgovoriti s krivico in da nikomur ne smemo želeti ali narediti nič slabega, neglede na zlo, ki nam ga je prizadel. Če namreč na nasilje odgovorimo z nasiljem, nas bo to počasi preplavilo, dokler ne bomo tudi sami neopazno prestopili na njegovo stran.

Zelo jasen je Konfucij, ki pravi, da se je na nepravico treba odzvati s pravičnostjo. Pravično pa je poskrbeti za poravnavo porušenega ravnovesja, in to s častnimi sredstvi.

Zaradi častnega postopanja pa idealisti za svoje napore ne morejo pričakovati takojšnjih rezultatov. Tisti, ki postopajo nečastno, pa, nasprotno, ne izbirajo sredstev, zato so njihovi učinki lahko hitri. Vendar tudi krhki in uničijo več od pričakovanega ... Kdor pa se poslužuje častnih sredstev, bo moral razviti tudi vztrajnost in potrpežljivost. Vendar ko bodo njegovi dosežki vidni, bodo tudi trdnejši in trajnejši.

Dobrota je blaga, ni pa šibka.

Boj je torej nujen in daje možnost za napredek. Ključno pa je, da se ne borimo proti slabemu, temveč da se borimo za vse, kar je dobro. Kajti boj proti slabemu v okolju, ki je v večji meri še nezrelo, ni najbolj smiseln. Tudi če bi hipotetično uspeli slabo vreči iz svojega vplivnega prestola, bi to mesto zasedlo nekaj drugega iz okolice, ki pa še ni bistveno drugačna ...

Zato je pomembno graditi in ščititi dobro, z dobrim prodirati v slabo – oziroma z dobrim postopoma nadomeščati slabo.

"Virus dobrote in pravice" se prav tako lahko razširi in zajame vse več ljudi. Ko pa bo okolje pretežno zdravo, bo ne le našlo svoje predstavnike, temveč jih bo tudi trdno podpiralo, da bi lahko ti dirigirali naravni in skladni ritem v simfoniji življenja.

Zato je naša odgovornost, odgovornost vsakega posameznika, da v sebi poišče zdrave elemente in jih živi, zdrave elemente v zunanem svetu pa pogumno ščiti.

Andrej Praček, urednik

REŠITEV NI V PROTITELESIH

DELIA STEINBERG
GUZMÁN

Živimo v onesnaženem svetu, česar pa smo se že navadili. Stopnja okoljske onesnaženosti se zlasti v velikih mestih povečuje iz dneva v dan, a ker jih zaradi svojih obveznosti v njih ne moremo zapustiti, smo se tem razmeram preprosto prilagodili. Naše telo je ustvarilo protitelesa in skoraj neopazno smo se navadili na vse, kar je nenaravno.

Ta proces je v resnici bolj zapleten: težava ni omejena zgolj na fizično okolje, ampak sega tudi na psihološko in umsko raven ter zastruplja človekove izkušnje do neslutelih razsežnosti.

Psihološko onesnaženje se kaže v surovih čustvih, ki se prikrajajo v vse razpoke življenja. Zdi se, da so nasilje, agresivnost in skrajna sebičnost v večini družb nekaj običajnega. Sprva povzročajo veliko trpljenje – in ga še podaljšujejo – toda če se sprašujemo, kako dolgo je mogoče zdržati, dokler čustva ne izbruhnejo, je odgovor, da smo zoper

njih zdaj razvili protitelesa, da se z njimi branimo in nadaljujemo življenje po svojih najboljših močeh.

Vsekakor nas preganjajo negotovost, strah in nemoč, toda protitelesa so ustvarila obliko navidezne brezbržnosti, ki pa ni resnična. Hladnost, s katero sprejemamo največje okrutnosti – tiste, ob katerih zaradi medijev vsak dan zajtrkujemo – je način upora, s katerim si rečemo: "Ni se me še dotaknilo." Ali pa: "Dotaknilo se me bo veliko pozneje ali pa morda celo nikoli."

**ŽIVIMO V ONESNAŽENEM SVETU.
TEŽAVA NI OMEJENA ZGOLJ NA
FIZIČNO OKOLJE, AMPAK SEGA TUDI NA
PSIHOLOŠKO IN UMSKO RAVEN.**

In kaj storiti s korupcijo, ki se nepričakovano prikrade celo v kotiček, za katerega smo menili, da je domač in varen? Spet brezbriznost, izogibanje, nadaljevanje poti, kot da nismo ničesar videli – ker smo slutili, da bi naš protest, poleg svoje jalovosti, škodoval tudi naši varnosti. Obstajajo tisti, ki vstopijo v igro in jo upravičujejo, drugi pa se umaknejo in trudijo, da ne bi zboleli. Protitelesa nas tako ali drugače prikažejo kot skoraj povsem normalnega človeka, kar pa bi nas dejansko moralo prestrašiti in prežeti s sramom.

MUTIRALI SMO. ČEPRAV NAM PROTITELESA POMAGAJO ŽIVETI NA DOLOČEN NAČIN, TA NAČIN ŽIVLJENJA NI NARAVEN.

Tudi današnje prevladujoče ideje napadajo različni virusi. Kot prvo, ni običajno imeti ideje, torej razmišljati. Javno mnenje se osredotoča na precej majhen nabor tem, s katerimi spretno manipulira. V odsotnosti drugega pa vsi verjamejo, da je tako mnenje ravno to, kar v resnici mislijo sami.

Kadar se soočamo s to boleznijo, se spet pojavijo protitelesa, ki te ideje asimilirajo – če si sploh zaslužijo to ime – in zavrnejo vse druge, ki jim nasprotujejo. Ta pasivnost nikakor ni zdrava. Je le podzavestno spoznanje, da se do odgovorov

nismo naučili priti sami in da bi bili označeni za nore, tudi če bi to poskušali.

Mutirali smo. Čeprav nam protitelesa pomagajo živeti na določen način, ta način življenja ni naraven. Če bi nenadoma zapustili svojo onesnaženo družbo in odšli v lepše kraje, kjer je bilo vse drugače in bolje, bi ob vrnitvi spoznali, koliko smo se navadili dihati sredi te umazanije.

V takšnih razmerah imamo dve možnosti. Lahko se odpovemo sebi in predamo mutaciji, tako da vzgajamo generacije ljudi, ki so vedno bolj umetne in prilagojene izkrivljenemu onesnaženju. Lahko pa se onesnaževanju zoperstavimo z iskanjem sredstev za čiščenje zraka, občutkov in idej. Zadnja naloga je zelo težka. Če bi začeli prej, bi bilo dela manj, zdaj pa se moramo soočiti z nesnago, ki nas duši in nam mnogokrat jemlje moč, da se prebijemo skozi. Toda pot je vredna vseh naporov. Rešitev ni v tvorjenju protiteles, temveč v življenju z zdravimi telesi. Rešitev ni v tem, da se branimo pred tisoči napadi, temveč v tem, da živimo in hkrati ustvarjamo širše in boljše možnosti za človeka. V luči filozofije so področja ekologije neskončna.

REŠITEV NI V TVORJENJU PROTITELES, TEMVEČ V ŽIVLJENJU Z ZDRAVIMI TELESII.

PRAVICA GOVORITI NA PRAVI NAČIN

GILAD SOMMER

O pravici do svobode govora se v zadnjih letih v medijih veliko govori. Na eni strani jo nekateri vidijo kot neodtujljivo sveto pravico (predvsem, kadar pride do pravice njihovega lastnega govora ...), v katero drugi ljudje, institucije, vlade ali korporacije nikakor ne smejo posegati, ne glede na posledice ali vsebino tega, kar povedo. Na drugi strani pa so tisti, ki želijo "ukiniti" vsako obliko govora, ki ne ustreza predpisanim pravilom ali mnenjem, pri čemer se zatekajo v skrajnost, ko trdijo, da je že samo mnenje lahko agresivno dejanje, ne glede na to, ali je bilo mišljeno kot tako ali ne. Kot po navadi se ljudje zatekamo k skrajnostim in se tako delimo, namesto da bi iskali srednjo pot. Na žalost lahko na dolgi rok obe skrajni mnenji vodita v izgubo svobode, h kateri tako zelo stremimo.

Z zanimanjem lahko opazimo, da so bile teme, ki se nam zdijo tako sodobne, pereče že v času naših prednikov, tako na območju, kjer živimo, kot tudi v drugih deželah. Dejansko lahko prepoznamo, da je bila svoboda govora tema številnih razprav in raziskovanja v različnih filozofskih tradicijah. Pravilen govor je bil na primer eden od korakov budistične plemenite osemčlene poti, pri čemer ga *Magga-Vibhanga Sutta* opisuje kot "vzdržanost od laganja, od govora, ki nas ločuje, nasilnega govora in praznega govorjenja". V hindujskem pravnem besedilu *Manusmriti* je zapisano: "Govori resnico in govori pozitivno. Ne govori resnice, če ni pozitivna. Prav tako ne govori neresnice, četudi je pozitivna. To je večna *darma*." To je morda vir koristne anekdote, ki jo pogosto pripisujejo Sokratu. V njej Sokrat priporoča, da preden nekaj povemo, vsebino tega, kar želimo povedati, presejemo skozi tri sita: "Je ta vsebina resnična? Je dobra? Je koristna?". (Družbeni mediji bi najverjetneje propadli, če bi se zanašali na ta sita.) Sokrat v Platonovi *Apologiji* pravi, da preden

**SOKRATOVA TRI SITA: JE RESNIČNO?
JE DOBRO? JE KORISTNO?**

SVOBODA GOVORA PRINAŠA ODGOVORNOST.

spregovori, poslušaj svoj notranji glas, svojega *daimona* (morda svojo vest?), ki mu pove, ali bo ravnal nepravilno. Na drugi strani sveta so stari Egipčani v govoru prepoznali mogočno silo, ki lahko udejanji izrečeno vsebino. V Stari zavezi, v *Knjigi pregovorov* (17:28) pa lahko beremo: "Tudi bedak, ko molči, velja za modrega, ko zapre svoje ustnice, za razumnega." Drugih virov, ki bi jih lahko citirali, je še veliko. A iz različnih univerzalnih virov nam je lahko jasno, da je pomembno razmisliti o tem, kaj je pravilen govor.

Rešitev te dileme ni v nadziranju in kritiziranju "napačnega" govora niti v brezumnem govoru, pri katerem ne pomislimo na posledice naših besed. Rešitev se kvečjemu skriva v naukih in poučevanju o odgovornosti govora in posledicah pravnega govora.

Svoboda govora (tako kot vsaka druga svoboščina) prinaša odgovornost. Brez odgovornosti govora se bo svoboda govora obsodila na lasten propad. Svoboda govora, ki vključuje ozaveščanje o pravilnem govoru, pa je most, ki nam omogoča ohraniti svobodo govora za naše naslednike. 🏛️

ODLOČITVE, KI JIH SPREJEMAMO

ANGELA DIACO

Filozofi se od nekdaj sprašujejo: Kdo smo? Od kod prihajamo? Kam smo namenjeni? Zelo pomembno je, da preiščujemo o takih vprašanjih in smo dovolj pogumni, da sprejmemo njihove odgovore.

Kaj smo zgradili v minulem letu? Kako smo se spremenili? Na kakšno pustolovščino se bomo odpravili v tem, novem letu? Morda celo malo globlje: kdo smo kot človeštvo na globalni ravni? Kako smo se spremenili skozi čas? Odgovori na ta vprašanja bi marsikomu dali vtis, da se nismo potrudili dovolj.

Navsezadnje sami težko vplivamo na svetovne geopolitične razmere. Večjih težav, s katerimi se soočamo, ne moremo reševati zgolj z dobrimi namerami. Zdi se, da se vsako naše pozitivno dejanje izgubi v toku negativizma; razburkano morje je na prvi pogled neukrotljivo.

Čeprav imamo take občutke, se moramo vprašati: se bomo izgubili v lastnem mehurčku iluzij in postali pasivni? Naj zanemarimo našo notranjo odgovornost do sebe in do drugega? Ko si dopustimo postati hladni do klicev sveta na pomoč, začne življenje počasi drseti od notranjega smisla in pomena, v katerih je bilo zasidrano.

Lansko leto nam je podalo primere pogumnih ljudi, ki jih tako mišljenje ni prevzelo. Od njih se lahko naučimo, da nas nazadnje določa skupek naših vsakdanjih odločitev. Če želimo sprejeti najboljše odločitve v našem življenju in s tem postati najboljša različica sebe, se moramo učiti iz zgodovine – tako iz svoje lastne kot tudi kolektivne.

**DOLOČAJO NAS NAŠE VSAKDANJE
ODLOČITVE.**

V tem letu moramo okrepiti našo resnično vrednost tako, da bomo stremeli k nečemu večjemu od nas samih. Živeti moramo pogumno in občutiti pravi smisel, ki zaobjema širšo sliko realnosti. Nase moramo gledati ne samo kot na nemočne popotnike skozi tok časa, temveč kot na aktivne sooblikovalce svetovne zgodovine.

**NASE MORAMO GLEDATI KOT
NA AKTIVNE SOOBLIKOVALCE
SVETOVNE ZGODOVINE.**

Nenazadnje se moramo uriti v ustreznem presojanju. Začeti moramo oblikovati sposobnost globljega notranjega uvida in vpogleda v stvari okoli nas. Stvari moramo začeti gledati takšne, kot so v resnici, in nikoli pozabiti sanjati o tem, kakšne bi lahko bile. Postati mora očitno, da smo postali soustvarjalci tega sveta, s tem pa bomo oblikovali prihodnost – tako kot so naše izbire v preteklosti pripeljale do trenutka, v katerem živimo. Pri tem je uporaba moči izbire naša edina prava supermoč, s katero se lahko borimo za boljši svet. 🏛️

NOTRANJA ČISTOST

MARTA MIHIČIČ

Tako kot lahko damo samo tisto, kar imamo, lahko izrazimo tudi tiste značilnosti našega resničnega bitja, ki jih negujemo in oblikujemo. V skladu s tem nas določajo tiste vsebine, ki so vsakodnevno v naši zavesti: to, kar beremo, to, kar zaznavamo, to, o čemer razmišljamo, to, o čemer sanjamo in za kar si prizadevamo, močno vpliva na to, kar počnemo in kar postanemo.

Tako človek kot ogledalo, ki je starodavni simbol psihe, misli in občutkov, odraža to, kamor je usmerjeno. Da bi odsevalo najlepši del nas, mora biti ogledalo čisto.

Zakaj bi očistili ogledalo?

"Bolj ko očistite ogledalo srca, več stvari se bo v njem zrcalilo, več zakritih skrivnosti se bo razkrilo. (...) Čistejše je vaše srce, več vidite s svojim notranjim očesom." (Rumi)

Po Plotinu je pravi človek tako sijoč in čist kot diamant. V enem ključu ga predstavlja grška boginja Artemida – simbol prvotne čistosti, s katero pridemo na svet. Diamant ob rojstvu *pade v blato* in nanj se "prilepijo" elementi, ki mu ne pripadajo, vendar njegova notranja lepota ostane nedotaknjena.

"In naravo vsake posamezne stvari je treba raziskati glede na njeno čisto stanje, če je to, kar je dodano, vedno ovira za uresničitev tega, čemur je dodano." (Plotin, *Eneade*)

Da bi sijal v polnem sijaju, se je treba prečistiti.

Kaj naj bi očistili s svojega ogledala?

Platon v delu *Država* daje prispodobo morskega božanstva Glavka, ki je čudovito znotraj in po naravi, a sčasoma so lupine, mulj in kamni na njem zrasli do neprepoznavnosti. Tako kot Glavk smo tudi mi vsak dan izpostavljeni različnim

DA BI SE LOTOS, SIMBOL ČISTOSTI IN MODROSTI, POPOLNOMA ODPRL SONCU, SE MORA NAJPREJ PREBITI SKOZI MULJ IN MOTNE VODE.

okoliščinam in razmeram, dovolimo, da nas prek medijev onesnažijo neprimerne vsebine, polge tega smo pod vplivom raznih banalnih pogovorov, na nas se "prilepijo" različni nerazrešeni medsebojni odnosi.

Kot dobro varovano skrivnost hranimo bolečino, neuspehe, ljubosumje, zavist, nešteto spominov na različne neprijetne okoliščine in vztrajamo v tistih razmerah, ki naš notranji dom spremenijo v neprijetno bivališče.

ARTEMIDINA BUDNA POZORNOST JE V STANJU NENEHNE NAPETOSTI, KER LOVI - ODSTRANJUJE ŽIVALSKO IN NAGONSKO, LOČI SLABO OD DOBREGA, NEUPORABNEGA OD KORISTNEGA ...

Kako očistiti ogledalo?

Apolonu, bogu, ki očiščuje, ki osvobaja, ki odkupuje (Platon, Kratil), je bilo v Delfih bilo posvečeno preročišče, nad vrati katerega je bilo zapisano Spoznaj samega sebe.

To je predpogoj za vsa prizadevanja, ki jih bomo vložili v očiščevanje. Brez prepoznavanja tega, kar je zares naše, človeško in dodano, ne bomo vedeli, kaj je treba odstraniti. Ta zahteva se nanaša predvsem na poznavanje naših skritih potencialov, ki jih ima vsak človek.

Katere so te človeške lastnosti, ki jih lahko zavestno izrazimo vsak dan?

Biti pravičen v svojih dejanjih in zmeren v svojih željah, sočustvovati s tistimi, ki trpijo, izražati velikodušnost, ne da bi pričakoval kaj v zameno, vztrajati v dobrih dejanjih, odpuščati in biti sočuten ...

"Na vsako srečanje glejte kot na priložnost za pomoč, hkrati pa se zavedajte, da je to tudi sredstvo za samoočiščenje." (Šri Ram)

Apolona, boga sončne svetlobe, še vedno imenujejo *Tisti, ki s puščicami cilja daleč*, ker strelja svoje puščice v iskanju resnice. Njegova dvojčica Artemida, boginja gozda, lune in lova, je tudi boginja *cilja*. Njena budna pozornost je v stanju nenehne napetosti, ker lovi – odstranjuje živalsko in nagonsko, loči slabo od dobrega, neuporabnega od koristnega ... Tako kot Pepelka loči zrno od plev. Je ljubiteljica živali, ker vlada nagonskemu. Odstrel vsega odvečnega je simbol postopka očiščevanja.

Ni očiščevanja brez notranjega boja s samim seboj, s svojimi slabimi navadami, strahovi, pomanjkljivostmi, fantazijami ... Da bi se lotos, simbol čistosti in modrosti, popolnoma odprl Soncu, se mora najprej prebiti skozi mulj in motne vode. Ko pa se prebije skozi gladino, pokaže ves svoj sijaj in lepoto.

Hkrati pa je treba vedeti, kako živeti v umazanem svetu, ne da bi se umazali. To ne pomeni, da se iz sveta umaknemo, ampak da najdemo v sebi vir dobrega in lepega ter pustimo, da napaja vse, kar mislimo, izrečemo, čutimo in delamo. 🌿

DAMA IN SAMOROG ~ O VZGOJI ČUTOV

LAURA WINCKLER

Zanimanje za znamenite tapiserije¹ iz 15. stoletja je vzniknilo šele na koncu 19. stoletja. Gre za šest tapiserij, ki naj bi predstavljale pet čutov, njihova vzgoja pa naj bi omogočala dvig iz fizičnega sveta proti duhovnemu – omogočala naj bi prebuditev čutov duše.

Vzgoja čutov pomeni prehod iz gole čutnosti, pri kateri je eros² omejen na minljiv užitek ter hlepenje po sebičnem in narcisoidnem zadovoljstvu, k prebuditvi tankočutnosti.

VZGOJA ČUTOV IN PROCES PREOBRAZBE

Tapiserije Dame in samoroga so čudovit primer vzgoje srca, ki se v procesu preobrazbe postopoma vse bolj sublimira. Šest tapiserij je mogoče razdeliti po čutih od najbolj grobih do najsubtilnejših: tip, okus, vid, voh in nazadnje sluh.

Na šesti tapiseriji pa je upodobitev bolj abstraktna. Na njej dama stoji pred šotorom, na katerem je zapisano geslo: "À mon seul désir"³. Manjkali naj bi še dve upodobitvi (na kateri se navezuje George Sand⁴), pri čemer naj bi bila na šesti upodobljena Dama na prestolu, na sedmi pa Dama z dvema samorogoma.

Dama kot alegorija duše simbolizira tudi dvojnost človekovih teženj, ki jih predstavlja dvojna Venera. Obe sta v resnici eno, vendar se zdi, da tako kot zrcalo duše gledata bodisi proti užitkom materije (zemeljska Venera) bodisi proti svetlobi duha (nebeška Venera). Preobrazba grobih čutov v subtilnejše predstavlja zmago duše nad materijo.

OD TIPA DO RAHLOČUTNOSTI

Na tapiseriji, ki ponazarja tip, gre za preobrazbo tipa v rahločutnost, ki nam omogoča, da ustrezno pristopimo ob pravem trenutku. To pomeni od znotraj "otipati" človeka ali določene okoliščine in posledično tudi ustrezno pristopiti. Pomeni razumeti vsakega človeka in ga znati nagovoriti tako, da nas lahko razume tudi on. Da bi znali "potipati", kaj je za materijo, moramo materijo najprej obvladovati. Dama drži v eni roki pravokotno levovo zastavo, v drugi pa samorogov rog. Njena drža je odločna, skoraj bojevniška. Izraža voljo po obvladovanju materije z osvoboditvijo od verig, ki še vedno priklepajo druge živali na tapiseriji.

TAPISERIJE DAMA IN SAMOROG; MED 1490 IN 1500
VOLNA IN SVILA, NACIONALNI MUZEJ SREDNJEGA VEKA CLUNY, PARIZ

OD OKUSA DO DOBREGA OKUSA

Na tapiseriji, ki ponazarja okus, gre za preobrazbo okusa kot fizičnega čuta v okus v širšem smislu, kar pomeni sposobnost zaznavanja in prepoznavanja lepote in harmonije. Ta preobrazba terja subtilizacijo zaznav in s tem odkrivanje skladnosti, pri kateri so oblike in barve v objektivnem svetu usklajene na najboljši možni način. Okus se lahko razvije v dober okus in tedaj postane notranja zmožnost za zaznavanje lepote ter za razlikovanje lepega od grdega. Dama iz čaše (grala) jemlje sadeže, s katerimi hrani ptico, da bi ptico svojega uma navadila na subtilnejše sadeže.

OD VIDA DO NOTRANJEGA UVIDA

Tapiserija, ki upodablja vid, ponazarja potrebo po preobrazbi iz fizičnega vida v pravi uvid. Za to je treba svojo zavest fiksirati in se trdno osredotočiti na predmet opazovanja, da bi se z dušo povezali z njim. Veščina tovrstnega gledanja je način odkrivanja, raziskovanja, prodiranja onkraj oblik in videza z notranjimi očmi. To pomeni poznati, razumeti, imeti pravi uvid. Dama zre v podobo samoroga v zrcalu. Zrcalo simbolizira dušo, ki kakor mirno jezero zvesto in nepopačeno odraža resničnost duha. Duša mora biti namreč umirjena, saj bo le tako odražala nepopačeno resnico. Zaljubljena pogleda samoroga in Dame se zlivata v eno kakor duša in duh.

OD VOHA DO INTUICIJE

Na tapiseriji, ki ponazarja voh, je upodobljena sublimacija voha, kar pomeni "imeti nos", torej tankočutno zaznati določene okoliščine ne glede na zunanji videz in besede. To pomeni poznati večino odkrivanja, kar je na zunaj skrito, pomeni skorajda preroško zmožnost. To pomeni tudi zbližanje z zrakom in vonji. To pomeni biti pozoren na to, kar prinaša in odnaša veter, pozoren na vonj, ki ga oddaja vsako posamezni bitje. Vonj prebudi intuicijo. Dama pleče venec iz cvetja, to pa voha majhna opica, ki cvetove posamično spravljata v košaro. Opica lahko simbolizira intuicijo, most, ki vodi proti duhu.

OD SLUHA DO SPOSOBNOSTI POSLUŠANJA

Tapiserija, ki ponazarja sluh, predstavlja sublimiran čut, ki omogoča, da ne le poslušamo, temveč tudi slišimo. Pogosto besede padejo na nas kakor dežne kaplje, toda ali znamo slišati, kar je za samimi besedami? Med tem, da poslušamo, in tem, da slišimo, je velik prepad. Slišati pomeni usmeriti pozornost k temu, kar poslušamo.

Usmeritev pozornosti k zvokom in večina razločevanja, ki nam omogoča, da zvoke razumemo kot svojevrsten jezik in svojevrsten način komunikacije, sta lahko samo plod sposobnosti poslušanja. Obraz Dame in njene služabnice, duše in njene vesti, izraža mir duha – kot da bi poslušali glasbo sfer, pesem angelov. Lev in samorog počivata ter dajeta vtis radosti. Vse je na svojem pravem mestu, Dama pa se vdaja duhu prek glasbe.

¹ Tapiserije so razstavljene v pariškem muzeju Cluny, op. prev.

² Izvorna ljubezen, izvorna moč povezovanja, op. prev.

³ "Moja edina želja", op. prev.

⁴ Francoska pisateljica George Sand je bila med letoma 1835 in 1840 stalen gost na sedežu prefekta v kraju Boussac in večkrat videla te tapiserije v znamenitem dvorcu Château de Boussac, kjer so visele v bivalnih prostorih in pisarni podprefekta. Tapiserije omenja v več svojih delih in članku, objavljenem leta 1847 (vir: <http://damelincorne.wordpress.com/historique/>).

ODPRAVA NAVEZANOSTI

Šesta tapiserija predstavlja Damo, ki se je osvobodila svojih biserov. Te polaga v skrinjo, ki jo nosi njena služabnica. Odločila se je, da se bo odpovedala čutom, in stoji pred šotorom, na katerem je napisano geslo: "À mon seul désir". Odločitev je sprejeta in edina želja, ki je preostala, je želja po modrosti ter po združitvi duše (psihe) z duhom (nousom). Te tapiserije simbolizirajo sveto poroko (hierogamijo) duše in duha.

OD FIZIČNIH DO SUBTILNEJŠIH ČUTOV

Vzgoja čutov skratka pomeni seči onkraj videza, pomeni prebuditi čute duše. Bolj kot ukrotimo čute, bolj se za vsakim zunanjim čutom razkriva notranji, subtilnejši čut, ki omogoča preobrazbo grobih zaznav v prava čustva, v skladno povezavo s seboj in drugimi v vseh oblikah. Bežen drget površinskih čustev se spremeni v trajno čustvo z ljubeznijo do Lepega, Dobrega in Resničnega.

Cilj te vzgoje je tip preobraziti v rahločutnost, okus v dober okus, vid v uvid, sluh v zmožnost poslušanja in voh v intuicijo, da bi lahko dobro vzgojena tankočutnost vodila proti osvobodenosti od vtisa čutov, ki jo izraža šesta tapiserija Dame in samoroga. 🦄

LEBDENJE

Nek človek si je silno želel naučiti lebdenja.

Odšel je v gozd v osamo za štirideset let, naporno vadil in se res naučil lebdeti.

Nekega dne na obali reke zagleda nekega učitelja, obkroženega z učenci, kako čakajo splavarja, da bi lahko prišli na drugo stran reke. Ko v njem prepozna velikega učitelja, hitro prilebdi do njega in ga vpraša, kaj počnejo. Učitelj mu odgovori, da odgovarja na vprašanja učencev, medtem ko čaka na prevoz na drugo stran reke. Prvi se pohvali, da njemu samemu ni treba čakati splavarja, ker je naporno vadil 40 let in se naučil lebdenja. Učitelj se nato nasmeji in odvrne:

"V tem primeru bo še vedno hitreje počakati splavarja, ta čas pa bom raje porabil v pogovoru s svojimi učenci ..."

indijska zgodba

KNJIGE IN REPLIKE V PRODAJI

Knjige in replike lahko kupite v prostorih Nove Akropole.

Lahko jih naročite tudi preko maila na info@akropola.org.

NAŠE KNJIGE

130 x 205 mm
104 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

130 x 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

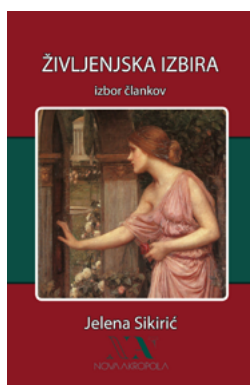
130 x 205 mm
176 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

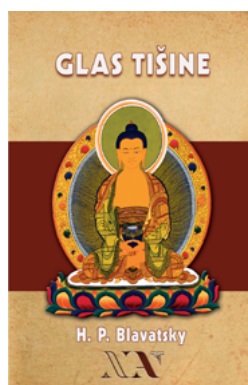
130 x 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
64 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
159 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

130 x 205 mm
102 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

105 x 148 mm
32 STRANI
MEHKA VEZAVA
CENA: 2 €

ARHEOLOŠKE REPLIKE

Arheološke replike so kopije motivov iz različnih časovnih in kulturnih obdobj in predstavljajo kulturno dediščino človeštva. Vsak posamičen izdelek je izdelan v ateljeju Nove Akropole. Vsaka replika ima tudi simboličen pomen, zato je lahko odlično darilo.

Cenik replik

Grčija in Rim

Slovenija

**ČISTEJŠE JE VAŠE SRCE, VEČ VIDITE S
SVOJIM NOTRANJIM OČESOM.**

RUMI

www.akropola.org